ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (třetího senátu)

28. června 2007 *

Ve věci C-1/06,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 234 ES, podaná rozhodnutím Finanzgericht Hamburg (Německo) ze dne 15. prosince 2005, došlým Soudnímu dvoru dne 3. ledna 2006, v řízení

**Bonn Fleisch Ex- und Import GmbH**

proti

**Hauptzollamt Hamburg-Jonas,**

SOUDNÍ DVŮR (třetí senát),

ve složení A. Rosas, předseda senátu, J. N. Cunha Rodrigues, U. Lõhmus, A. Ó Caoimh (zpravodaj) a P. Lindh, soudci,

* Jednací jazyk: němčina.

generální advokátka: V. Trstenjak,
vedoucí soudní kanceláře: J. Swedenborg, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 22. listopadu 2006,

s ohledem na vyjádření předložená:

— za Bonn Fleisch Ex- und Import GmbH K. Landrym, Rechtsanwalt,

— za Hauptzollamt Hamburg-Jonas S. Plenter, jako zmocněnkyní,

— za řeckou vládu I. Chalkiasem a S. Papaioannou, jako zmocněnci,

— za Komisi Evropských společenství F. Erlbacherem, jako zmocněncem,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 6. března 2007,

vydává tento

## Rozsudek

1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu čl. 47 odst. 3 nařízení Komise (EHS) č. 3665/87 ze dne 27. listopadu 1987, kterým se stanoví společná prováděcí pravidla k režimu vývozních náhrad pro zemědělské produkty (Úř. věst. L 351, s. 1), jak bylo pozměněno nařízením Komise (ES) č. 2955/94 ze dne 5. prosince 1994 (Úř. věst. L 312, s. 5, dále jen „nařízení č. 3665/87").

2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi Bonn Fleisch Ex- und Import GmbH (dále jen „Bonn Fleisch") a Hauptzollamt Hamburg-Jonas (hlavní celní úřad Hamburg-Jonas, dále jen „Hauptzollamt") ohledně vrácení vývozních náhrad požadovaného posledně uvedeným.

### Právní rámec

*Právní úprava Společenství*

Nařízení (EHS) č. 3566/92

3 V souladu s článkem 2 nařízení Komise (EHS) č. 3566/92 ze dne 8. prosince 1992 o dokladech používaných při uplatňování opatření Společenství týkajících se použití nebo místa určení zboží (Úř. věst. L 362, s. 11):

„Jestliže použití některého opatření Společenství v oblasti dovozu nebo vývozu zboží nebo jeho pohybu uvnitř Společenství závisí na prokázání, že dané zboží dosáhlo použití a/nebo místa určení stanovených nebo předepsaných tímto opatřením, dokládá se tato skutečnost předložením kontrolního výtisku T5. [...]“ *(neoficiální překlad)*

Nařízení č. 3665/87

4 Z čtyřicátého devátého bodu odůvodnění nařízení č. 3665/87 (padesátého bodu odůvodnění v německém znění) vyplývá:

„[...] že se může stát, že z důvodu okolností, které nelze přičíst vývozci, nemůže být předložen kontrolní výtisk, přestože produkt opustil celní území Společenství nebo dorazil do zvláštního místa určení; že taková situace může vytvořit překážku obchodu; že v takovém případě je třeba za rovnocennou náhradu uznat jiné doklady“. *(neoficiální překlad)*

5 Článek 3 odst. 5 nařízení č. 3665/87 je následujícího znění:

„Doklad použitý při vývozu pro získání nároku na náhradu musí obsahovat všechny údaje nezbytné k výpočtu náhrady a zejména:

a) popis produktů podle nomenklatury vývozních náhrad;

b) čistou hmotnost produktů nebo případně množství vyjádřené v měrných jednotkách, které mají být vzaty v úvahu při výpočtu náhrady;

c) kde je to k výpočtu náhrady nezbytné, složení dotyčných produktů nebo odkaz na toto složení.

V případě, že doklad uvedený v tomto odstavci, je vývozní prohlášení, musí rovněž obsahovat tyto údaje, jakož i slova ‚kód náhrady'."

6 Podle čl. 4 odst. 1 tohoto nařízení:

„Aniž by byla dotčena ustanovení článků 5 a 16, je výplata náhrady podmíněna předložením důkazu o tom, že produkty, pro které bylo přijato vývozní prohlášení, opustily v nezměněném stavu celní území Společenství nejpozději ve lhůtě šedesáti dnů od tohoto přijetí."

7 Článek 6 uvedeného nařízení stanoví, že pokud je produkt, pro který bylo přijato vývozní prohlášení, dříve než opustí celní území Společenství, přepravován přes území jiných členských států než členského státu, na jehož území bylo toto prohlášení přijato, skutečnost, že produkt opustil celní území Společenství, se prokazuje předložením originálu kontrolního výtisku T5 řádně opatřeného poznámkami, uvedeného v článku 2 nařízení č. 3566/92.

8 Článek 18 odst. 1 téhož nařízení stanoví:

„Splnění dovozních celních formalit se prokáže předložením:

a) celního dokladu nebo jeho kopie či fotokopie; [...]

nebo

b) osvědčení o vykládce a dovozu vystaveného mezinárodní kontrolní a dozorčí společností schválenou členským státem. V daném osvědčení musí být uvedeno datum a číslo dovozního celního dokladu.

nebo

c) předložením jakéhokoliv jiného dokladu vydaného celními orgány dotčené třetí země, obsahujícího identifikaci produktů a prokazujícího, že byly vyvezeny do této třetí země."

9 Článek 47 nařízení č. 3665/87 stanoví:

„1. Náhradu vyplatí na zvláštní žádost vývozce pouze ten členský stát, na jehož území bylo přijato vývozní prohlášení.

Žádost o náhradu musí být podána:

a) buď písemně; za tím účelem mohou členské státy stanovit zvláštní tiskopis;

b) nebo použitím počítačových systémů podle pravidel vydaných příslušnými orgány a po schválení Komisí.

[...]

2. S výjimkou případu vyšší moci musí být podklady pro výplatu náhrady nebo uvolnění jistoty podány do dvanácti měsíců ode dne, ve kterém bylo přijato vývozní prohlášení.

3. Pokud kontrolní výtisk T5 uvedený v článku 6 není vrácen úřadu odeslání nebo ústřednímu orgánu do tří měsíců od jeho vydání následkem okolností, na které nemá vývozce vliv, může tento vývozce podat příslušnému orgánu odůvodněnou žádost o uznání jiných rovnocenných dokladů.

Průkazné doklady, které mají být předloženy, musí zahrnovat:

a) pokud byl kontrolní výtisk vydán, aby se prokázalo, že produkty opustily celní území Společenství:

— přepravní doklad

a

— doklad, který prokazuje, že produkt byl předložen celnímu úřadu ve třetí zemi, nebo jeden nebo více dokladů uvedených v čl. 18 odst. 1, 2 a 4;

[...]

Odstavec 4 se použije na předkládání rovnocenného průkazního dokladu.

4. Pokud vývozce přes veškeré vynaložené úsilí nemohl získat a předložit doklady požadované podle článku 18 ve lhůtě stanovené v odstavci 2, může mu být na jeho žádost poskytnuta dodatečná lhůta na jejich předložení.

5. Žádost, aby byly jiné doklady uznány za rovnocenné podle odstavce 3, doprovázená průkaznými doklady nebo bez nich, a žádost o dodatečnou lhůtu podle odstavce 4 musí být podány ve lhůtě stanovené v odstavci 2.

[...]"

Nařízení (ES) č. 800/1999

10 Nařízení č. 3665/87 bylo zrušeno a nahrazeno nařízením Komise (ES) č. 800/1999 ze dne 15. dubna 1999, kterým se stanoví společná prováděcí pravidla k režimu vývozních náhrad pro zemědělské produkty (Úř. věst. L 102, s. 11; Zvl. vyd. 03/25, s. 129). Posledně uvedené nařízení vstoupilo v platnost dne 24. dubna 1999 a je použitelné od 1. července 1999. Na základě čl. 54 odst. 1 první odrážky nařízení č. 800/1999 se však nařízení č. 3665/87 nadále použije na vývozy, pro něž byla přijata vývozní prohlášení před 1. červencem 1999.

*Vnitrostátní právní úprava*

11 Ustanovení Společenství týkající se vývozní náhrady jsou v německém právu převzaty v nařízení o vývozních náhradách (Ausfuhrerstattungsverordnung) ze dne 24. května 1996 (BGBl. 1996 I, s. 766, dále jen „AEVO").

12 Ustanovení § 3 AEVO stanoví, že jako doklad ve smyslu čl. 3 odst. 5 nařízení č. 3665/87 je třeba použít jednotný formulář spolkového ministerstva financí uveřejněný v Úředním věstníku spolkového ministerstva financí (Bundesfinanzverwaltung) jako „vývozní prohlášení (příloha) pro účely poskytnutí vývozní náhrady Společenství" (vývozní prohlášení pro účely poskytnutí náhrady).

13 Ustanovení § 4 AEVO je následujícího znění:

„(1) Potvrzení o tom, že zboží opustilo celní území Společenství (potvrzení o vývozu) vydávají pro účely poskytnutí náhrad celní orgány výstupu [...] na vývozním prohlášení pro účely poskytnutí náhrady pro území, na které se použije toto nařízení.

(2) Při vývozu zboží, u kterého bylo přijato vývozní prohlášení v jiném členském státě Evropské unie, se vydává potvrzení o vývozu na kontrolním výtisku T5 příslušným úřadem odeslání v působnosti tohoto nařízení."

**Spor v původním řízení a předběžné otázky**

14 Bonn Fleisch v průběhu roku 1998 přímo vyvezla z Německa do Ruska hovězí maso poté, co jej nechala propustit do režimu uskladnění pod celním dohledem, a získala na základě své žádosti předem vývozní náhradu.

15 Poté, co Bonn Fleisch podala Hauptzollamt Bremen dne 8. dubna 1998 vývozní prohlášení, předala Hauptzollamt dne 13. července 1998 přepravní doklad, který obsahuje potvrzení o odbavení nádražím odeslání ze dne 9. dubna 1998 a ruský doklad o dovozu, který uvádí 20. května 1998 jako den propuštění do volného oběhu. Bonn Fleisch zároveň požádala o uvolnění jistoty.

16 Poté, co Hauptzollamt informoval Bonn Fleisch telefonicky dne 21. července a 18. listopadu 1999, že neobdržel vývozní prohlášení s potvrzením orgánu místa výstupu o vývozu, požádal čtyřmi rozhodnutími ze dne 23. června 2000 o vrácení vývozních náhrad, které byly předem vyplaceny žalobkyni ve věci v původním řízení, včetně příplatku 20 %, přičemž uvedl, že žalobkyně ve věci v původním řízení nepředložila důkaz o vývozu zboží z celního území Společenství ve lhůtě šedesáti dnů stanovené v čl. 4 odst. 1 nařízení č. 3665/87 předložením vývozního prohlášení opatřeného potvrzením o vývozu.

17 Bonn Fleisch v rámci řízení o stížnosti směřující ke zrušení těchto rozhodnutí zejména uplatňovala, že vývozní prohlášení bylo automaticky úřední interní cestou celnic předáno Hauptzollamt. Nařízení č. 3665/87 nestanoví pro vývozce povinnost doručit vývozní prohlášení posledně uvedenému orgánu. Bonn Fleisch každopádně odkázala na dopis Hauptzollamt Stralsund ze dne 2. listopadu 2000, podle kterého byla kopie vývozního prohlášení určená Hauptzollamt odeslána Zollamt Mukran.

18 Podle informací poskytnutých Soudnímu dvoru v ústní části řízení byla tato kopie vývozního prohlášení odeslána Hauptzollamt ve lhůtě dvanácti měsíců stanovené v čl. 47 odst. 2 nařízení č. 3665/87. Nenachází se však ve spisu vedeném uvedeným orgánem buď proto, že ji tento orgán neobdržel, nebo proto, že ji ztratil.

19 Bonn Fleisch dopisem ze dne 2. listopadu 2000 uvedla, že Hauptzollamt dopisem ze dne 13. července 1998, a tedy ve lhůtě dvanácti měsíců stanovené v čl. 47 odst. 2 nařízení č. 3665/87, předložila přepravní doklad a ruský doklad o dovozu. Uplatňuje, že skutečnost, že tyto doklady předložila, byla konkludentně, v případě, že vývozní prohlášení nebylo ve spise Hauptzollamt, žádostí směřující k tomu, aby se mělo za to, že prokazuje vývoz zboží z celního území Společenství.

20 Bonn Fleisch v tomto dopise ze dne 2. listopadu 2000 rovněž tentokrát výslovně požádala, aby přepravní doklad a ruský doklad o dovozu, který zaslala Hauptzollamt dopisem ze dne 13. července 1998, byly uznány za rovnocenné, v souladu s čl. 47 odst. 3 nařízení č. 3665/87.

21 Hauptzollamt tuto žádost rozhodnutím ze dne 13. prosince 2001 zamítl jako podanou po lhůtě, přičemž odkázal na čl. 47 odst. 5 nařízení č. 3665/87. Krom toho uvedl, že dopis Bonn Fleisch ze dne 13. července 1998 nemohl být považován za žádost směřující k tomu, aby předložené doklady byly uznány za rovnocenné z důvodu, že k tomu bylo třeba výslovné žádosti a že Hauptzollamt nebyl oprávněn bez návrhu uznat doklady za rovnocenné.

22 Bonn Fleisch podala dne 20. března 2003 proti rozhodnutím Hauptzollamt, kterými se zamítají její stížnosti žalobu k Finanzgericht Hamburg (soud pro daňové záležitosti Hamburg).

23 Předkládající soud konstatuje, že pokud je produkt, pro který bylo přijato vývozní prohlášení, dříve než opustí celní území Společenství, přepravován přes území jiných

členských států než členského státu, na jehož území bylo toto prohlášení přijato, článek 6 nařízení č. 3665/87 stanoví, že skutečnost, že produkt opustil celní území Společenství se prokazuje předložením originálu kontrolního výtisku T5 řádně opatřeného poznámkami. Naopak podotýká, že co se týče přímého vývozu, jako je ten ve věci v původním řízení, zákonodárce neupravil způsob prokázání vývozu zboží z celního území Společenství, takže se použije vnitrostátní právo, v projednávaném případě § 4 odst. 1 AEVO.

24 Předkládající soud v tomto ohledu připomíná, že v souladu s čl. 49 odst. 3 prvním pododstavcem nařízení č. 800/1999, které nahradilo nařízení č. 3665/87, může vývozce podat příslušnému orgánu odůvodněnou žádost o uznání jiných rovnocenných dokladů, pokud kontrolní výtisk T5 nebo případně vnitrostátní doklad prokazující výstup z celního území Společenství není vrácen úřadu odeslání nebo ústřednímu orgánu do tří měsíců od jeho vydání následkem okolností, na které nemá vývozce vliv. S ohledem na skutečnost, že nařízení č. 800/1999 z důvodu jasnosti pouze přeformulovává čl. 47 odst. 3 nařízení č. 3665/87, není podle vnitrostátní judikatury na místě přikládat význam okolnosti, že posledně uvedené ustanovení uvádí pouze kontrolní výtisk T5, a nikoliv vnitrostátní doklad prokazující výstup produktů z celního území Společenství.

25 Předkládající soud konstatuje, že pro spor ve věci v původním řízení je charakteristická skutečnost, že i když vývozní prohlášení stanovené v článku 4 nařízení č. 3665/87 nebylo vráceno Hauptzollamt ve lhůtě dvanácti měsíců stanovených v čl. 47 odst. 2 tohoto nařízení, Bonn Fleisch nicméně Hauptzollamt v uvedené lhůtě předala přepravní doklad a ruský doklad o dovozu. Tyto doklady jsou rovnocennými doklady ve smyslu čl. 47 odst. 3 nařízení č. 3665/87. Předkládající soud má za to, že za určitých okolností, které musí být upřesněny, může příslušný orgán bez návrhu uznat doklady za rovnocenné. Skutečnost, že podle

bodů odůvodnění nařízení č. 3665/87 byl jeho čl. 47 odst. 3 doplněn v zájmu vývozců, svědčí ve prospěch tohoto výkladu. Bylo by obtížně slučitelné s cíli společné organizace trhu zamítnout vyplacení náhrad nebo uvolnění jistot z důvodu, že nebyla splněna pouhá formalita, tedy podána formální žádost o uznání rovnocennosti.

26 Pokud jde o to, zda žádost o uznání rovnocennosti může být podána konkludentně nebo pro každý případ, předkládající soud uznává, že povinnost podat výslovnou žádost usnadňuje příslušnému orgánu ověření dodržení lhůty. Je však možné ověřit, zda žádost o uznání rovnocennosti byla podána ve lhůtách, i když tato žádost byla podána pouze konkludentně nebo incidenčně, neboť vývozce se musel v jakékoli formě obrátit se svou žádostí o uznání rovnocennosti na příslušný orgán. Je třeba pouze vědět, zda vůle vývozce prokázat, že zboží bylo řádně vyvezeno z celního území Společenství, jasně vyplývá z okolností jednotlivých zkoumaných případů.

27 Vzhledem k tomu, že Finanzgericht Hamburg měl za to, že spor, který rozhoduje, vyžaduje výklad práva Společenství, rozhodl se přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru dvě následující předběžné otázky:

„1) Je příslušný orgán oprávněn a povinen uznat jiné rovnocenné doklady podle čl. 47 odst. 3 nařízení č. 3665/87 i bez návrhu?

2) Může být žádost o uznání jiných rovnocenných dokladů podle čl. 47 odst. 3 nařízení č. 3665/87 podána pro všechny případy i konkludentně?“

## K předběžným otázkám

28 Podstatou předběžných otázek předkládajícího soudu, které je třeba zkoumat společně, je, zda vnitrostátní orgán příslušný v oblasti vývozních náhrad může nebo musí zkoumat bez návrhu rovnocennost dokladů podle čl. 47 odst. 3 nařízení č. 3665/87 a zda žádost o uznání rovnocennosti předložená podle tohoto ustanovení může být podána konkludentně.

29 Nařízení č. 3665/87, jedním z jehož cílů je boj s nesrovnalostmi a podvody konstatovanými v oblasti vývozních náhrad, obsahuje hmotněprávní pravidla a pravidla postupu týkající se získání vývozních náhrad (viz rozsudky ze dne 11. července 2002, Käserei Champignon Hofmeister, C-210/00, Recueil, s. I-6453, bod 60, a ze dne 14. dubna 2005, Käserei Champignon Hofmeister, C-385/03, Sb. rozh. s. I-2997, bod 26).

30 Hmotněprávní pravidlo uvedené v čl. 4 odst. 1 nařízení č. 3665/87 stanoví, že výplata náhrady je podmíněna předložením průkazního dokladu, že produkt, pro který bylo přijato vývozní prohlášení, opustil v nezměněném stavu nejpozději do šedesáti dnů ode dne tohoto přijetí celní území Společenství. V případě neexistence tohoto průkazního dokladu není náhrada vyplacena.

31 Článek 47 nařízení č. 3665/87, který je uveden v hlavě 4 nazvané „Postup pro výplatu náhrad", uvádí výčet podmínek postupu, které musí vývozce splnit, aby získal výplatu náhrady.

32 Odstavec 3 tohoto ustanovení stanoví, že pokud kontrolní výtisk T5 uvedený v článku 6 téhož nařízení není vrácen úřadu odeslání nebo ústřednímu orgánu do tří měsíců od jeho vydání následkem okolností, na které nemá vývozce vliv, může tento vývozce podat příslušnému orgánu odůvodněnou žádost o uznání jiných rovnocenných dokladů. Touto žádostí vývozce předkládá rovnocenné průkazní doklady, aby prokázal, že produkty opustily celní území Společenství, jak to vyžaduje článek 4 nařízení č. 3665/87.

33 Ze znění článku 6 nařízení č. 3665/87, na který odkazuje čl. 47 odst. 3 tohoto nařízení, vyplývá, že pouze pokud je produkt, dříve než opustí celní území Společenství, přepravován přes území jiných členských států než členského státu, na jehož území bylo toto prohlášení přijato, je opuštění produktu celního území Společenství prokázáno předložením kontrolního výtisku T5.

34 Z toho vyplývá, že čl. 47 odst. 3 nařízení č. 3665/87 není použitelný, jak to správně uvedla Komise, na přímý vývoz produktů, jako je dotčený produkt ve věci v původním řízení. Toto ustanovení se netýká žádostí o uznání rovnocennosti dokladů předložených z důvodu ztráty vnitrostátního dokladu prokazujícího, v případě přímého vývozu, že dotčené produkty opustily celní území Společenství.

35 Toto ustanovení nařízení č. 3665/87 se použije pouze na nepřímé vývozy, které jsou předmětem článku 6 téhož nařízení. Nařízení č. 800/1999 výslovně stanoví, že žádost o uznání rovnocennosti dokladů může být předložena, pokud kontrolní výtisk T5 použitý v případě nepřímého vývozu nebo případně vnitrostátní doklad prokazující výstup produktů z celního území Společenství v případě přímého vývozu není vrácen úřadu odeslání nebo ústřednímu orgánu do tří měsíců od jeho vydání.

36 Toto nařízení je však použitelné až od 1. července 1999, takže čl. 47 odst. 3 nařízení č. 3665/87 zůstává použitelný na vývozy, jako jsou ty ve věci v původním řízení, pro které byla přijata vývozní prohlášení před tímto dnem.

37 V případě neexistence právní úpravy Společenství přesně upravující, pro přímé vývozy, doklad, který musí vývozce předložit, aby prokázal, že produkty, pro které bylo přijato vývozní prohlášení, opustily v nezměněném stavu celní území Společenství, přísluší členským státům vymezit, jaký doklad musí vývozce předložit na podporu žádosti o výplatu náhrady.

38 Ze spisu předloženého Soudnímu dvoru vyplývá, že v německém právu v souladu s § 4 odst. 1 AEVO je osvědčení, že zboží opustilo celní území Společenství uvedeno za účelem náhrad celním orgánem odeslání ve vývozním prohlášení pro účely poskytnutí náhrady pro území, na kterém se použije uvedené nařízení.

39 Podle informací, které má Soudní dvůr k dispozici, tato právní úprava nestanoví, alespoň konkludentně, možnost vývozce předložit rovnocenné doklady, aby obdržel vyplacení náhrady.

40 Požadavek dobrého fungování systému výplaty náhrad však členským státům neumožňuje porušovat ani cíle sledované nařízením č. 3665/87 ani zásady práva Společenství, zejména zásadu proporcionality.

41 I když v případě přímého vývozu v případě neexistence právní úpravy Společenství v této oblasti podmínky postupu směřující k zajištění zachování práv, která procesním subjektům vyplývají z práva Společenství, sice spadají do vnitrostátního právního řádu členských států podle zásady procesní autonomie těchto států, nesmějí však být méně příznivé než podmínky upravující obdobné situace vnitrostátní povahy (zásada rovnocennosti) ani nesmějí v praxi znemožňovat či nadměrně ztěžovat výkon práv přiznaných právním řádem Společenství (zásada efektivity) (viz zejména rozsudky ze dne 14. prosince 1995, Van Schijndel a van Veen, C-430/93 a C-431/93, Recueil, s. I-4705, bod 17, a ze dne 7. září 2006, Marrosu a Sardino, C-53/04, Sb. rozh. s. I-7213, bod 52).

42 Za těchto okolností musí vnitrostátní orgán příslušný v oblasti vývozních náhrad, který rozhoduje ve věci, jako je ta v původním řízení, ve které vnitrostátní doklad osvědčující, že dotčené produkty opustily celní území Společenství, nemůže být předložen, následkem okolností, na které nemá vývozce vliv, nicméně bez návrhu posoudit dostatečnost informací nebo dokladů poskytnutých vývozcem s ohledem na obecnou systematiku, jakož i ducha a účel nařízení č. 3665/87.

43 Co se týče účelu uvedeného nařízení, jak to vyplývá z jeho čtyřicátého devátého bodu odůvodnění (padesátého v německém znění) a z jeho čl. 47 odst. 3, je zřejmé, že zákonodárce Společenství chtěl za některých okolností stanovit možnost pro vývozce prokázat opuštění produktů celního území Společenství rovnocennými důkazními prostředky.

44 Tím, že nařízení č. 3665/87 stanoví určitou pružnost podmínek postupu použitelných na předkládání důkazů, které musí vývozce předložit, aby získal výplatu náhrady, zohledňuje skutečnost, že se vývozci mohou setkat s obtížemi získat celní doklady od příslušných orgánů, na něž nemohou vyvíjet jakýkoliv nátlak (viz v tomto smyslu rozsudek ze dne 19. června 2003, Eribrand, C-467/01, Recueil, s. I-6471,

bod 41), jakož i skutečnost, že ztrátu nebo zánik dokladů požadovaných uvedeným nařízením pro získání náhrady lze přičíst uvedeným orgánům.

45 Je nesporné, jak to vyplývá z bodu 18 tohoto rozsudku, že ztráta nebo zánik vývozního prohlášení požadovaného německou právní úpravou pro osvědčení, že dotčené produkty opustily celní území Společenství, nelze přičíst Bonn Fleisch.

46 Z obecné systematiky a ducha nařízení č. 3665/87 a zejména ustanovení jeho článku 47 vyplývá, že se snaží nezbavit automaticky s řádnou péčí postupujícího vývozce náhrad stanovených právní úpravou Společenství, pokud tento vývozce, i když vynaložil veškeré úsilí, které měl vynaložit, nemohl předložit doklady požadované pro výplatu náhrady z důvodu ztráty uvedených dokladů následkem okolností, na které nemá vliv (viz obdobně, co se týče čl. 47 odst. 4 nařízení č. 3665/87, rozsudek ze dne 21. ledna 1999, Německo v. Komise, C-54/95, Recueil, s. I-35, bod 148).

47 Pokud byla tedy žádost o výplatu vývozní náhrady podána podle čl. 47 odst. 1 nařízení č. 3665/87 a následkem okolností, na které nemá vývozce vliv, nemůže být předložen vnitrostátní vývozní doklad prokazující, že dotčené produkty opustily celní území Společenství, musí vnitrostátní orgán příslušný v oblasti vývozních náhrad v souladu s cíli sledovanými směrnicí č. 3665/87 bez návrhu zohlednit rovnocenné důkazní prostředky, jakož i žádosti o uznání rovnocennosti dokladů podané konkludentně.

48 Tyto důkazní prostředky, které, podle toho, co stanoví čl. 47 odst. 3 nařízení č. 3665/87, mohou zahrnovat jak přepravní doklad, tak doklad o dovozu třetí země, které byly uvedeny Bonn Fleisch ve věci v původním řízení, musí však být stejně uspokojivé s ohledem na kontrolu uskutečněnou podle pravidel stanovených vnitrostátním právem, za předpokladu, že tato pravidla respektují působnost a účinnost práva Společenství [viz v tomto smyslu, co se týče nařízení Komise (ES) č. 1222/94 ze dne 30. května 1994, kterým se stanoví pro některé zemědělské produkty vyvážené v podobě zboží, na které se nevztahuje příloha II smlouvy, společná prováděcí pravidla režimu poskytování vývozních náhrad a kritéria stanovení jejich částek (Úř. věst. L 136, s. 5) *(neoficiální překlad)*, ve znění vyplývajícím z nařízení Komise (ES) č. 229/96 ze dne 7. února 1996 (Úř. věst. L 30, s. 24), rozsudek ze dne 9. listopadu 2006, Heinrich Schulze, C-120/05, Sb. rozh. s. I-10717, bod 26].

49 Je třeba rovněž připomenout, že obecně v souladu s čl. 47 odst. 2 nařízení č. 3665/87 musí být tyto rovnocenné důkazní prostředky, jako jakákoli jiná část spisu, předloženého pro získání výplaty náhrady nebo uvolnění jistoty, předloženy s výjimkou případu vyšší moci do dvanácti měsíců ode dne, ve kterém bylo přijato vývozní prohlášení.

50 Pokud lze však uplynutí lhůty pro předložení rovnocenných důkazních prostředků přičíst příslušným vnitrostátním orgánům, neboť vnitrostátní doklad prokazující výstup produktů z celního území Společenství byl jejich přičiněním ztracen nebo zanikl, nemohou tyto orgány tuto lhůtu dvanácti měsíců namítat vůči vývozci postupujícímu s řádnou péčí.

51 Za těchto okolností je třeba na předběžné otázky odpovědět, že čl. 47 odst. 3 nařízení č. 3665/87 se nepoužije na přímý vývoz produktů.

Pokud však z důvodu okolností, které nelze přičíst vývozci, nemůže být předložen vnitrostátní vývozní doklad prokazující, že dotčené produkty opustily celní území Společenství, vnitrostátní orgán příslušný v oblasti vývozních náhrad musí v souladu s cíli sledovanými nařízením č. 3665/87 zohlednit bez návrhu rovnocenné důkazní prostředky, jakož i žádosti o uznání rovnocennosti podané konkludentně. Tyto důkazní prostředky však musí být stejně uspokojivé s ohledem na kontrolu uskutečněnou za podmínek vymezených vnitrostátním právem, pokud tyto podmínky dodržují působnost a účinnost práva Společenství.

Pokud lze však uplynutí lhůty pro podání rovnocenných důkazních prostředků přičíst příslušným vnitrostátním orgánům, nemohou tyto orgány lhůtu dvanácti měsíců stanovenou v čl. 47 odst. 2 nařízení č. 3665/87 namítat vůči vývozci postupujícímu s řádnou péčí.

**K nákladům řízení**

52 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení vzhledem ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (třetí senát) rozhodl takto:

**Článek 47 odst. 3 nařízení Komise (EHS) č. 3665/87 ze dne 27. listopadu 1987, kterým se stanoví společná prováděcí pravidla k režimu vývozních náhrad pro**

**zemědělské produkty, jak bylo pozměněno nařízením Komise (ES) č. 2955/94 ze dne 5. prosince 1994, se nepoužije na přímý vývoz produktů.**

**Pokud však z důvodu okolností, které nelze přičíst vývozci, nemůže být předložen vnitrostátní vývozní doklad prokazující, že dotčené produkty opustily celní území Společenství, vnitrostátní orgán příslušný v oblasti vývozních náhrad musí v souladu s cíli sledovanými nařízením č. 3665/87, jak bylo pozměněno nařízením č. 2955/94, zohlednit bez návrhu rovnocenné důkazní prostředky, jakož i žádosti o uznání rovnocennosti podané konkludentně. Tyto důkazní prostředky však musí být stejně uspokojivé s ohledem na kontrolu uskutečněnou za podmínek vymezených vnitrostátním právem, pokud tyto podmínky dodržují působnost a účinnost práva Společenství.**

**Pokud lze však uplynutí lhůty pro podání rovnocenných důkazních prostředků přičíst příslušným vnitrostátním orgánům, nemohou tyto orgány lhůtu dvanácti měsíců stanovenou v čl. 47 odst. 2 nařízení č. 3665/87, jak bylo pozměněno nařízením č. 2955/94, namítat vůči vývozci postupujícímu s řádnou péčí.**

Podpisy.